

ความเป็นมาของวัดสมัยกรุงรัตนโกสินทร์

หลังจากที่ย้ายเมืองหลวงจากฝั่งธนบุรี มายังฝั่งพระนคร ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ มีการสร้างกำแพงเมือง ขุดคลองคูเมือง (คลองโอ่งอ่าง) ทำให้วัดราชบูรณราชวรวิหาร เป็นวัดที่อยู่ภายในกำแพงพระนครด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ บริเวณดังกล่าวเป็นจุดหนึ่งที่สำคัญของพระนครทั้งด้านเศรษฐกิจและด้านยุทธศาสตร์ เป็นจุดผ่านของเรือสินค้าต่างชาติที่เข้ามาติดต่อค้าขาย และยังใกล้ชุมชน ปากคลองตลาดที่เป็นจุดค้าขายมาตั้งแต่สมัยโบราณ

วัด โบราณ หรือวัดร้าง ที่สร้างมาแต่เดิมในเขตพระนคร ได้รับการบูรณปฏิสังขรณ์ จนเป็นพระเพณีสถาปัตยกรรมอย่างหนึ่งของพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ เพราะเป็นการสร้างความรุ่งเรืองให้พระนครมีความเจริญเทียบเท่าเมื่อกครั้งกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี สมเด็จพระเจ้าหลานเธอ เจ้าฟ้ากรมหลวงเทพหริรักษ์ (ในรัชกาลที่ ๑) ทรงมีพระราชศรัทธาจะบูรณปฏิสังขรณ์วัดเลียบบึงพระอาราม และขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต สถาปนาเป็นพระอารามหลวง และได้รับพระราชทานนามว่า “วัดราชบูรณราชวรวิหาร”

ในปี พ.ศ. ๒๓๓๖

เพื่อให้ถูกต้องตามโบราณราชประเพณี

ที่ว่าเมืองใดเป็นเมืองหลวงจำเป็นต้องมีวัดสำคัญประจำอยู่

๓ วัด

ตั้งข้อความจากเรื่อง

ชุมนุมพระบรมราชาธิบายและประชุมพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๔ กล่าวว่า “ในแผ่นดินไทยแต่โบราณมา

เมืองใดเป็นเมืองหลวงในเวลาใดเวลาหนึ่ง

เมืองนั้นมักมีวัดสำคัญ

๓ วัด

ชื่อต้นคือ

วัดมหาธาตุ ๑ วัดราชบูรณะ ๑

วัดราชประดิษฐ์

๑

ชื่อ ๓ ชื่อนี้กรุงศรีอยุธยาก็มี พิษณุโลกก็มี สุโขทัยก็มี

สวรรคโลกก็มี

แต่ในกรุงเทพฯ บางกอกนี่ครั้งถึงแผ่นดินที่หนึ่ง สร้างกำแพงลงแล้ว ก็สร้างพระอารามหลวง
เป็นแต่แปลงชื่อเก่าที่มีชื่อมาแล้ว คือ

วัดสลัก

ที่อยู่ใกล้พระบรมมหาราชวัง

ข้างเหนือที่เดิมก็ค่อยสร้างต่อออกมาเป็นที่ใหญ่แล้วขนานนามว่า วัดนิพพานาราม

แล้วโปรดให้แปลงเป็นวัดศรีสรรเพชญ์

แล้วภายหลังทรงพระราชดำริว่า

ในกรุงเทพฯ บางกอกนี้ วัดมหาธาตุ ยังไม่มี

ก็วัดมหาธาตุเป็นที่อยู่สมเด็จพระสังฆราช

อยู่ในวัดสลัก ซึ่งแปลงมาเป็นวัดนิพพานาราม

แล้วแปลงมาเป็นวัดศรีสรรเพชญ์ นั้น

ควรให้แปลงเป็นวัดมหาธาตุ

ตามตำแหน่งสมเด็จพระสังฆราช

เพราะฉะนั้น

วัดนั้นจึงเรียก

วัดมหาธาตุ

จนทุกวันนี้

ที่ท้ายพระบรมมหาราชวังข้างใต้มีวัดเดิมเป็นวัดใหญ่ชื่อ วัดโพธาราม ชาวบ้านชาวเมืองแต่โบราณมาเรียก วัดโพธิ์ แผ่นดินที่ ๑ ได้สร้างโรงพระราชทานนามว่า วัดพระ
เชตุพลวิมลมังคลาราม

ชื่อพระราชทานมีผู้เรียกอยู่ในพระราชวังเท่านั้น แลคำเพ็ดทูลบัตรหมาย นอกนั้นแล้วคนยังเรียกว่า

วัดโพธิ์

อยู่ทั่วทั้งแผ่นดิน

ยังอีก วัดเลียบ ที่เจ้าฟ้ากรมหลวงเทพหริรักษ์ทรงสร้างพระอุโบสถใหม่ แลหอไตรลงในหลวงจึงพระราชทานนามว่า “วัดราชบูรณะ” เพื่อจะให้เป็นที่คุ้นกับ “วัดมหา
ธาตุ” วัด

เลียบนี้คนทั่วไปเรียก

“วัดเลียบ” อยู่ทั้งเมือง

ให้เป็นคู่กับ

วัดโพธิ์

เหมือนบ้านเลียบ บ้านแพ บ้านโพ

บ้านหว่า

แขวงกรุงเก่า

คร่องปากนักร้องก็ไม่ได้ ออย่าว่าแต่คนอื่นเลย

ถ้านานุกรมกลางองค์ในวัดนั้นเองไม่รู้จักชื่อ วัดราชบูรณะ ก็มี

ได้ยินความตามลัทธิเก่า ข้างเมืองเหนือเล่าสืบมาว่า วัดมหาธาตุ มีทุกเมืองนั้น เพราะเป็นพระเจดีย์สถานของพระเจ้าอโศกมหาราช ตั้งแต่ครั้งพระเจ้าอโศกมหาราช
ผู้ศาสนาทุกบ้าน ทุกเมืองแต่เดิม

ที่ ครั้นศาสนาตั้ง

เขียนโดย Admin

วันอังคารที่ 06 พฤศจิกายน 2012 เวลา 07:43 น. - แก้ไขล่าสุด วันอังคารที่ 06 พฤศจิกายน 2012 เวลา 07:54 น.

งแล้ว พระเจ้าแผ่นดิน แลราษฎร ในเมืองนั้นๆ

คิด จะให้มีวัดเป็นที่อยู่พระสงฆ์ขึ้นอีกสองวัด พระเจ้าแผ่นดินจึงสร้างวัดหนึ่งขึ้นด้วยพระราชทรัพย์หลวง ราษฎรเรียกรายกันสร้างวัดหนึ่งขึ้น ด้วยทุนเป็นของเรียราย จึงให้ชื่อ

“วัดราชบูรณะ”

แปลว่าราษฎรทำให้เต็ม และฝ่ายวัดที่พระเจ้าแผ่นดินสร้างให้ชื่อนานนามว่า “วัดราชประดิษฐฐาน”

แปลว่า วัดหลวงสร้างด้วยทุนหลวงอย่างเดียว

แต่วัดมหาธาตุ

เป็นที่ตั้งพระบรมธาตุ ซึ่งพระเจ้าอโศกมหาราชแจกมาแต่เดิม

จึงเรียก

“ วัดมหาธาตุ”

วัดราชบูรณราชวรวิหาร หรือวัดเลียบ เป็นวัดที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ ตั้งแต่ก่อนสมัยกรุงธนบุรี ถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ภายในปรากฏสิ่งก่อสร้างต่างๆ ที่มีลักษณะทางสถาปัตยกรรมอันงดงามเช่น พระอุโบสถทรงจตุรมุข

พระพุทธรูปปางค์

ประดับตกแต่งด้วยกระเบื้องเคลือบสีต่างๆ สร้างในสมัยรัชกาลที่ ๓ ศาลาเทพหัสดิน ศาลา ๒๐๐ ปี

และสุสานญี่ปุ่น เป็นต้น